

Treća sveska našeg zbornika "FAUNA DURMITORA" pojavljuje se upravo kada je prošlo deset godina od kada je, 1980. godine, započeo organizovan, sistematski rad na proučavanju sveukupnog životinjskog svijeta ove velelepne planine, bez sumnje jedne od najinteresantnijih u lancu Dinarida. U ovoj svesci objavljujemo – posle 6 priloga sadržanih u prvoj svesci (1984) i 7 priloga iz druge sveske (1987) – daljih 11 priloga, od koji je svaki, po pravilu, kao i prethodni, posvećen određenoj taksonomskoj grupi – klasi, redu, familiji, podfamiliji, ponekad jednom rodu, pa čak i samo jednoj vrsti – u zavisnosti od teme kojom se bavi naš saradnik, specijaliste odgovarajuće taksonomske grupe, ili od naučnog značaja i aktuelnosti izabranog problema. Kao i u prethodnim sveskama, neki od priloga sadrže i opise novih vrsta pronađenih na Durmitoru u toku proučavanja faune ove planine, ili su u potpunosti posvećeni opisivanju novopronađenih vrsta, kao što je slučaj sa dva rada uvrštena u ovu svesku.

U proteklom periodu od jedne decenije rađeno je, međutim, istodobno i na drugim temama iz iste oblasti. Terenski rad nekih od tih tema je u međuvremenu isto tako već završen, tako da se sada obrađuju prikupljeni podaci, kako bi odgovarajući rukopisi mogli da budu izrađeni za jednu od slijedećih svezaka našeg zbornika. Kod izvesnog broja drugih tema terenski rad, odnosno obrada prikupljenih podataka, se nalazi u završnoj fazi, tako da se Organizacioni odbor i Redakcija nadaju da će u dogledno vrijeme moći da se pripreme za objavljivanje još dvije do tri sveske, sa još 19 tema. Na taj način, redakcioni odbor predviđa da bi u ovoj fazi našeg rada, zbornik "FAUNA DURMITORA" mogao da obuhvati pet svezaka, sa blizu 50 priloga.

U toku rada, odnosno tek u početnoj fazi, nalazi se daljih 16 tema. Od njih će moći da se izdaju bar još dvije sveske zbornika.

Ovaj, veoma interesantan i dragocjen rezultat postignut do sada na proučavanju faune Durmitora, bez sumnje je od velikog naučnog, kulturnog i prosvetnog značaja, koji daleko prelazi granice naše zemlje. O tome svedoče mnogobrojni prikazi objavljeni u inostranim naučnim publikacijama o dosadašnjim rezultatima naših proučavanja. Ti rezultati su postignuti zahvaljujući zauzimanju i mnogostrukoj podršci Crnogorske akademije nauke i umjetnosti i Jugoslovenskog entomološkog društva – pokretača i organizatora istraživačkog projekta "Proučavanje faune Durmitora", kao i njihovih organa, rukovodioca akcije i Organizacionog odbora. Međutim, iznijete, neosporne uspjehe, treba u prvom redu pripisati svesrdnom i nesebičnom angažovanju saradnika projekta koji su često morali da rade na terenu uz teške uslo-

ve, pogotovo materijalne i druge prirode. Stoga je opravdano što je Crnogorska akademija nauka i umjetnosti krajem aprila ove godine, cijeneći uloženi trud i postignute rezultate svih učesnika u radu na našem projektu, na jednoj skromnoj svečanosti, organizovanoj u prostorijama Akademije povodom desetogodišnjice rada, Jugoslovenskom entomološkom društvu predala "Zahvalnicu" za "Dugogodišnju saradnju na proučavanju prirode Crne Gore".

Na projektu proučavanja faune Durmitora učestvovalo je do sada oko 70 stručnjaka iz skoro svih većih naučnih centara naše zemlje. Na taj način, okupljajući stručnjake skoro iz cijele Jugoslavije na jednom zajedničkom, dugoročnom naučnom zadatku, ovaj je istraživački projekt neosporno poprimio izraziti jugoslovenski karakter, te je jedan od rijetkih poduhvata takvog obelježja iz oblasti prirodnih nauka u nas.

O obimu posla obavljenog do sada na terenu, pored ostalog, može da posvedoči ne samo broj stručnjaka angažovanih na projektu, kao i broj dosad objavljenih ili za štampu pripremljenih ili predviđenih priloga, već i ukupan broj radnih dana provedenih na terenu. U proteklih deset godina naši stručnjaci i njihovi tehnički saradnici, koji im pomažu prilikom prikupljanja materijala, provodili su na Durmitoru godišnje u proseku po 300 dana, nekad više (864 dana godine 1980), nekad manje (249 dana godine 1986), tako da ukupan zbir u prvih deset godina iznosi 4.154 terenskih radnih dana.

Pravi značaj ovog projekta i njegovih rezultata izaći će na vidjelo tek kada se na kraju rada na cjelovit način prikaže fauna Durmitora, te izvrši njena svestrana, kritična analiza, sa stanovišta zoogeografije, itd.

Nadamo se, da ćemo tom poslu moći da pristupimo u dogledno vrijeme.

Redakcioni odbor